

Nro 3.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Szent-György Havának 12-dik napján
1793. esztendőben.*

B E T S.

A Bétsi polgároknak múlt vasárnapon tartott vendégségét két nevezetes történetek tették emlékezetessé. *Elsőben*, hogy a' vendégség előtt audientziára botsátotta ő Felsége a' hivatalosokat, u. m. minden polgári tiszteket, Obesterekkel egyetemben, és minden czéheknek előjáróit. Ki menvén hozzájok ő Felsége belső szobájából, egy meg aranyozott ezüst poharat ajándékozott, 's adott tulajdon kezeivel a' fő polgár mesternek, a' Bétsi polgárok felséges Urunkhoz mutatott rend kívül való hivatásoknak és szeretteknek örök emlékezetére. A' polárnak külső

H

részén ő Felsőge képe vagyon ki verve, a' pohár fedelének belső lapján pedig ez az irás: *Zum ewigen Andenken der besonderen Liebe aller bürgerlichen Innungen, Meister, und Gefellen in Wien, für Ihn, und für Ihr Vaterland, und zum Beweise seiner Gegenliebe und Erkentlichkeit widmet Frantz der Zweite diesen Becher allen seinen lieben Bürgern 1793.* az az: Minden Bétsi polgári téshek, mesterek és mester legények különös szereteteknek, mellyet magához, hazájokhoz, és költsönös szeretetének, 's háladatosságának örök emlékezetére ajánlya ezen poharat minden kedves polgáruinak II. Ferentz 1793. Kezébe vévén a' polgárságnak szószóllója, a' fő Polgár-mester ezt az atyai kegyességnek nyilván való szerét az ezüst poharat, igen ékes és hathatós beszéddel háálta meg feleséges Urunknak hozzájuk mutatott kegyességét, 's onnan egyenesen a' Redout palotába mentenek. Második nevezetes történet e' vala, hogy a' vendégeskedő polgárokat mind a' két Ts. K. felsőgek meg tisztelték. Mihelyt bé léptek ő Felsőgek a' palota ajtaján, leg ottan *vivat* kiáltások zengedeztenek eleikbe, és meg töltvén az ajándék poharat a' fő polgár mester jóféle borral, buzgoan ivott egészségekért. Ezt is sok *vivat* kiáltás követte. — A' vendégségnek végződése után a' polgári fegyveres házba vitetett, 's ottan tétetett le ez az ajándék pohár, hogy ekképen a' leg későbbi maradékoknak is tudokra legyen, minémű hiveséggel és szeretettel viseltetenen legyen el hűnyt őseik jó fejedelmekhez II. Ferentzhez, és hogy ez minémű kegyelmességgel fogadta legyen el hűv jobbágiai szereteteknek valóságos jeleit, az önkényen való hadi segítséget.

Spanyól Ország.

Végtére a' Madritti udvar is közönségesítette a' Frantziák ellen indítalott, háborút, mellyet nemcsak jóvá hagyott a' *Spanyól* nemzet, sőt úgy szólván, maga kívánt és sürgetett. Ki

váltaképen a' Szerentsétlen Frantzia királynak erőszakos halálán indúltanak fel a' lakosok. Valamint az Austriai, úgy a' Spanyol Birodalomban is rendkívül való patriotismust, avagy hazafiúi buzgóságot mutatnak a' polgárok. Az ifjúság is, nem mint másfélször, hanem önként veszen hadi szolgálatot. A' papság, úraság, kereskedők, 's tehetősebb lakosok sem szánnyák tehetségeiket, hanem summás pénzel segítik fejedelmeknek igyekezetét. — A' *Toletumi* Ersek; kinek elztendei jóvedelme 35 ezer aranyra megyen, megyejében való papsággal együtt egy millióm; a' *S-góvia* Püspök megyejével együtt egy millióm; nem különben a' *Cudixi* kereskedők egy millióm aranyat ajánlottanak ezen hadakozásnak folytatására. — A' Madritti kalmátok pedig arra kötelezték magokat, hogy ők az egész háború alatt tulajdon költségeken fogják a' királyi testörző seregeket; mellyek 6 batalion gyalogságból és 4 Escadron karabélyos lovaságból állanak, taktani.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nemtsak Spanyól országban, hanem a' szomszéd Portugalliában is erős hadi készületek tétetnek; mind a' szárazon, mind a' vizen. — A' mint a' hír repül, Extremadurának *Cascaes* nevű városkája mellett fog a' Portugalliai tábor formáltatni, mellynek fő kormányá *Alafóens* herczegre vagyón bizattatva. — *Porto*; avagy *Oporto* mellett is; az Interamneosis az az; a' *Duro*; *Minho* folyó vizek; és Atlanticumi tenger között fekvő Portugalliábanis egygy jó forma hadi sereg fog öfzve gyülekezni. — *Algarbiában* öt regimentek vonattattak immár öfzve, mellyeket a' mint hallatik; *Oeynhausen* Gróf fogja a' Frantziák ellen vezérelni. — Jaj teneked Korazin! jaj teneked Betschajda! jaj tinéktek pártos Frantzia patriotak! mert ha úgy hullana is a' pénz szamotókra; mint a' manna az Arabiai pusztában bújdosó Abrahám maradvékáinak tartásokra; és ha úgy nevekédne is közzöttetek a' fegyvert fogható ifjúság; mint Sváb országban a' földi almá; még is lehetetlen volna eannyi

most érzik valójában, minémü külömbiség legyen a' törvény által mérseklett, szelid, és zabolatlan szabattsággal ketsegtető uralkodás között — Dél után *Károly* fő Hertzeg is bé ment a' városba, és meg jelenvén a' Sz. Gudula templomában, örömmel éneklette a' jelenlévő sokasággal a' *Téged ditsirünk Úr Isten* hálaadó enéket. Az isteni tiszteletnek végződése után, ki nyilt kotsiba ülvén, minden nevezetes úttzáit bé járta a' városnak, mellyekben rend kívül való örömmel fogadtatott a' lakosok által ez a' magat mindenekkel egyaránt kedveltető ifjú fejedelem.

A' Belgyiomi Rendek köből faragtatták ki, minap el hunyt Igazgatójoknak *Károly* Lotharingiai hertzegnek képét, és azt örök emlékezetnek okaért a' Brűzszeli piatzra helyhezgették. Ezt az emlékezet követ is ki mozdították a' Frantziák helyébül, de tsak úgyan el nem rontották. *Koburg* fő vezér reménytelen örömet akarván *Károly* fő hertzegnek felséges Urunk testvér ötsének szerezni, éjjel akarta azt előbbi helyére vitetni, s fel emeltetni. Mellyet észre vévén a' hajósoknak birái, esedező levelet nyújtottanak bé Pr. *Koburnak*, és arra kérték ötet, hogy mivel azon öszlop követ annak első fel állításakor is, u. m. 1775 éftzendőben, ök huzták a' királyi piatzra (igy neveztetik a' Brűzszeli fő uttza, a' hol vagyön a' fő Kormányozónak lakó palotája is), mostanis kendkívül való szerentséjeknek fogják tartani, hogyha azt előbbi helyére visszra vonhattják. Örömmel tellyésétette kivánságokat Austriának hecrosa, és Martiusnak 26. napján, dél után négy órakor katona muzsika harsogas alatt vonták azt oda a' jó szívü hajósok. Leheletlen a' népnek örömét le írni, mellyet mutatott meg holt kedves Kormányozójok kö öszlopának látasan — Illyeten értelmü frantzia fel irás fog annak alsó rézétre metztzettetni: *Ezt a' faragott kö képet, hálaadás öseink emelték fel Károly Lotharingiai hertzegnek, A. Belgyiom fő kormányozójának, a' Bel-*

gák attyának és barattyúnak, Boldog Afzszony Hav. 17. napján 1775 esztendőben. A' pártos és istentelen emberek le rontották azt Boldog Afzsz. havának 13. napján; a' Belgoknak hivesége és szeretete ismét fel emelte azt Bötjmás havának 26. napján 1793 eszt.

Hollandia.

A' szövetséges Belgyiomnak segítségére rendeltett Anglus seregek Martiusnak 19. napján érkeztenek a' Helvoeti ki kötő helybe, néhány nap mulyan a' többi is oda fog érkezni. Egygy Angliai kapzsi hajó is érkezett oda, melly a' Dunkerkai *Triton* nevű kapzsi frantzia hajót meg sebesítvén, az azou lévő embereket maga hajójába vette bé. Ez az Angliai kapzsi hajó szabadította meg azon Rhotomágumi Amsterdám féle utazó hajót is, melyet az említett hajó meg győzvén, el fogott. *Cosby* Angliai hajós kapitány meg parantsolta kapzsi hajóinak, hogy a' Hollandiába utazó Dániai hajókat szorgalmatos vigyázatra serkentenek; más-ként lehetetlen lenni nekik a' frantzia kapzsi hajóknak kezeiktől meg menekedni.

Német Birodalom.

Bötjmás havának 30. napján *Hanauban* költ levélből azt olvassuk, hogy a' táborba rendeltett Ts. K. artilleriának második osztálya az előt harmad nappal szerentsésen oda érkezett, melly is 8. tizennyóltz, 22. tizenkét font golyóbisos agyúkból, 4 tiz, 4 hét fontos Haubitzákból, azon kívül, tsak nem 200 muntitiós szekérből állott. Egy 68 főből álló pattantyús sereg, két felés hat all officier kísérték azokat. — A' Prussiai pattantyús műhelyhez is, tsak nem minden napon, sok puska porral, golyóbisokkal, és ónnal terhelt szekerek érkeznek Magdeburgból és Hálából. Illyetén hadi eszközökkel meg terhelt, és rész szerént hat, rész szerént nyóltz ló által vona-

tott 184 fzekerek mentenek oda. Az Anspachi Marchionatusból is sok apró fegyverbe, ágyúba, és haubitzákba való golyóbisok vitettenek oda hajókon. s. a. t.

Moguntziában nevezetes szakadás támadott a' lakosok között. Egygyik, 's értelmesebb része inkább oda hagygya rokonait, házát, 's örökségét, minisem a' szemfényvesztő Frantzia szabadság által meg engedné magát részegitetni. Másik és elztelenebb része frantzia németté változott, bé vette a' frantzia Constitutiót, sőt *Custine* protectiója, avagy védelmezése alatt, egy N. Gyülést állított fel maga között. — Ez a' meg bódúlt emberekből álló gyülekezet nem tekintván a' Frantzoknak kétséges környül állásaira, azt végezte Mártiusnak 25. napján, hogy a' Frantzia nemzettel magát egyesítse, és ugyan akkor három biztosokat választott tagjai közül, olly véggel, hogy őket Párisba küldvén jelentse végzéseknek summáját, az az, a' Frantzia új constitúciónak lett bé vételet, és azon nemzettel lejendő egygyesülhetésekre való kivanságát. Ezek a' Párisba rendeltetett biztosok *Forster*, *Potocki* és *Luchs*, kikkel egyetemben a' Párisi N. Gyülésnek biztosai is viszta fog memmi. — A' Moguntziai N. Gyülés 100 tagokból áll, a' kik két tallér diurnumot, az az, napi fizetést kapnak. Reggeli 8 órakor kezdik, 's dél után egy órakor végzik üléseiket, és gyakran egymás haját tépik a' szép egyefség miatt. Mártiusnak 24 napján égnéhány ezer emberrel ment a' Prusziái király látogatásokra, és nem sokára meg fogja ezeket a' frantzia németeket vendégelni. Már is el kezdette a' kemény ágyuzást, 's viszta tólta a' Frantzia elől álló viagyatokat. Ide érkeztek immár a' Saxoniai segítő seregek is, mellyek egygyesittetvén a' Prussusokkal hadi rendbe állottak, 's meg visgáltattak a' király által. — A' jó indulatú lakosokat mind ki üzik a' Frantziákká lett Moguntziaiak magok közül.

Frantzia Ország.

A' Frantzia nemzet elmétségének, de egyfzersmind héjábavaló gondolattainak, eleitől fogva elég próbáit tapasztaltuk. Mostani kétséges környúlállásai között sem nyúgszik elmétségével, hanem hol egy, hol más találányokat fűz e' világra. Leg közelebb egygy különös jádzó kártyának nemét talált képzelt szabattsághoz ragafzkodott indúlattjának ki nyilatkoztatására. E' között a' talált kártya között se király, se dáma, se szolgálga nintsen, hanem azok helyett az elmétségnek, szabattságnak és égyenlőségnek symbolumai avagy szerei, mellyek, valamint a' kártya között a' király, dáma és szolgálga az egy fzeremű kártyának, úgy ezek is a' törvény alá vagnak vettetve. A' király helyett a' hadakozásnak, békelességnek, mesterségeknak, és kereskedésnek szerei; a' dámák helyett a' vallásban, házasságban, könyv nyomtatásban, és mesterségeknak gyakorlásában való szabattság vagnon. Évvel az új módi kártyával mulattya magát éjjel nappal a' párisi héjábavalóság, ehez ragafkodik mint jövendőbeli boldogságának symbolumához, ezért akar élni és halni. Talám ugyan előre meg érzette, hogy a' Frantzia újonnan született köz társaság is tsak játék, és nem valóság!

Eszteendője leszen, a' miolta *Dumourier*, e' világnak közönséges piatzára ki álván, tsak nem minden napon nyelveinken forog, tsaknem minden nap újabb színben szentléllyük ötöt — Még is kévesen vagnak közöttünk, a' kik ezt a' Frantzia nemzetnek szemefényét valójában esmérnek — Nemtelen és közép rangú szülektől született e' világra. Mingyárt első ifjúságában sok jeleit mutatta a' természetl. nyert gazdag tálentomainak. Iskolainak végzése után prokátorságra adia ön-

nön, magát, és sok szerentsével folytatta ezen hivatalyát. Az Amerikai 13 tartományoknak Angliától lett el pártolások miatt 1776 élt. támadott háború alatt életének modját meg változtatta, és számos Frantzia hadi tisztekkel együtt Amerikába menvén, kardot kötött oldalára, 's egész obesterségig ment elő — Illyén rangal fel ékesítetve tért vizfza hazájába, 's azóltatól fogva hol polgári, hol hadi szinben mutatta magát e' vilagnak. Egy nem utólsó vólt ő azok közül, a' kik a' Frantzia új constitutiót koholtak, 's a' kik az országnak régi alkotmányát fel forgatták. Az alatt, hogy La Fayette és Lukner kormányozták a' frantzia pártos seregeket, ő Praesese, az az elő ülője vólt a' N. Gyülésnek. La Fayette-nek el fogattatása után, ő választatott fő kormányozásra mint igen ravasz, fortélyos, és a' hadimestersegben is nem szinte járattan ember — Kevés ideig szolgált is neki a' szerentse, és addig imádta is ötet nemzete; de most már hajótörést szenvedett szerentséje miatt útalatba ment hazafiai előtt — Az iratik felőle, hogy minekutánna Brüsszel és Lovanium között hátrálni kezdett vólna a' Frantzia sereg, Generalis forma ruháját le vetvén köz katona köntösbe öltözött, 's allott a' nemzeti gardistáknak rende közzé. Könnyen meg lehet engedni egy olly vakmerő, 's győzedelmet szomjúhozó hadi vezérről, a' ki minden ki gondolható eszközökkel él kormánya alatt lévők szeretetenék, 's bizodalmának meg nyeresére, és meg bátorításokra. Halván Valence és Miranda Frantzia Generaloknak Aquisgranum és Maastricht alatt lett meg veretéseket, ilyen értelmű levelet küldött a' Frantzia seregekhez: „Kedves vitéz társaim, „ barátim, fiaim vesztettetek, 's úgy láttzik, „ hogy közönséges társaságot illető nagyra vágyó „ gondolatotok, győzhetetlen bátorságtok, mely- „ lyek mind eddig győzedelmessé tettek enge- „ met, egy két szempillantásig meg kilsebhült. A' „ ti restségtok ennek a' zűzavarnak az oka, a' melly „ titeket okosabbakká, 's vigyázóbbakká fog,

„ tenni. Kéttzerte erősebbek vagytok az ellen-
 „ ségnél, melyly titeket álló helyetektől hátra
 „ nyomott — Épen az az ellenség ez, mellyen
 „ mi Campagniában és Belgyiomban győzdel-
 „ meskedtünk. Jufon ezetekbe, hogy mi tsak egy
 „ marokni sereg valánk, meg is fityet vetettünk
 „ *Grand-Prez* és *Menchould* mellett 80 ezer főből
 „ álló ellenségnek — Még most is régi Generál-
 „ lyaitok kórmányoznak titeket, ezekben vefiték
 „ mostanis bizodalmatokat, hogyha a' Mósa vi-
 „ zén által menni akaránd az ellenség, kaptsol-
 „ lyátok öfzve batallionnyaitokat, ha bajonetátok
 „ el hull, énekellyétek a' Marsiliai hymnust, az
 „ az, kardal rohannyatok ellenségeitekre, 's győ-
 „ zödelmeskedni fogtok. Nyóltz napnak folyása
 „ alattj három, ágyúkkal meg rakatott, és viz ár-
 „ ral be boritatható hollándiai erős várak, u. m.
 „ Bréda, Klundert és Gertrüydenberg hódolta-
 „ nak meg a' hadakozásnak mesterségében még
 „ gyakorlatlan Frantzia sereg hatalmának, ebből
 „ tanullyátok meg kötelefsegeiteket, ti, kik még
 „ eddig mindenkor győzödelmeskedtetek — Egy-
 „ néhány napig még nem mehetek hozzátok, hogy
 „ tábori eleséget, fegyvert, elközöket, pénzt, és
 „ új szövetségeseket vihetnék. Rövid időre hagy-
 „ talak el benneteket, de azomban szüntelen vigyá-
 „ zok réátok. Generállyaitok, kiket én neveltem,
 „ kik barátim, parantsolatim után halgatnak —
 „ Szégyenellyétek, hogy tsak egy szempillantásig
 „ is el felejtkeztetek magatokról és bátorságtok-
 „ ról — Felejtkeztetek el mint közönséges tár-
 „ saságból valók, magatokról. A' bofzúállás-
 „ ról gondolkozatok, és, vagy hallyatok meg
 „ szabadon, vagy győzödelmeskedjete. Úgy sze-
 „ retlek titeket, mint a' jó atya gyermekeit.

Dümourier Generál.

Akármint igyekezzen *Dümourier et consortes*
 a' nép és katonaság szívének meg nyérésében,
 nem hiszem, hogy a' szabadtságnak fája közöt-
 tők gyökeret verhesen, 's édes gyümölsöt terem-

hessen. Sem a' tetejébe függesztetett sapka, sem a' körülötte való bolondos tántz nem fognak annak életet és elévéniséget adni. Tekintsenek az el múlt idökre a' Frantzia patrióták, olvassák meg, e' világ történeteinek könyvét a' historiákat, meg fogják tapasztalni, minémü gonosz következései szoktak a' revolúcióknak lenni, melly kevés törvénytelenségen építettetett alkotmányoknak lehetett állandósága. Talám ugyan az északi Amerikai szabad tartományoknak példája nyújt nékiek reménységet. Nagy külömbség vagyon e' kettő között, az anya ország Anglia magának hagyatott pártos leánya ellen viselt hadakozásában; ellenben egész Európa fegyverbe öltözött a' Frantzia zemzet ellen, akármelley felé tekintsen, sohol sem találhat magának menedék helyet. Ezer 's több mélföldet kellett a' tenger háborgó vizeinek hátán máztkálni, míg elégséges katonát, fegyvert, tábori eszközöket, eleséget küldhetett Anglia az Amerikai lakosok ellen, míg itten öt hat ezer embert öszve gyűjtött a' Parlamentom, addig száz ezret is fel fegyverkeztetett az el hajlott Amerika. Itten, Georgiát ki vévén, minden tartományok égyet értettenek, egy szível lélekkel iparkodtanak a' nékiek tett bocszúságnak el háritásában, nem vallástalanságon, nem Isten tiszteletére rendeltetett egyházaknak meg szentségtelenítésén, nem a' lelki pásztoroknak hazájokból való ki üzettetéseken s: a. t. építettek constitútiójoknak szegelet követ, hanem kégyefségen, hiten, valláson, jámbor életen, és szomszédgyaikkal való jó harmónián. Nem tették magokat e' világi fejedelmek előtt gyűlölségesekké, mint a' Frantziák, nem küldötenek idegen országokba tsábitó apostolokat, senki nyakába nem kötötték erőszakosan a' szabattságról való értelmeket, Spanyól, Frantzia, sőt az Orosz birodalomnak szívét is magokhoz hódították velek szerzett barátságok és kereskedések által. Ellenben a' Frantziák az egész világot ellenségeikké tették, egész Európa ellen hadat indítottanak. Lehetetlen, hogy ből-

dogúlhatsanak. Sok osztályokban ki ütött immár a' hazafiak között támadott háborúnak régtől fogva lappangó tüze. Kis Britanniában, Frantzia országának egy nevezetes tartományában valósággal Contra-revolúció vagyon. Az onnan Párisba érkezett biztosok; tudtára adták Mártiusnak 23. napján a' N. Gyűlésnek, hogy a' Fr. új constitutióknak ellenségei *Montagne*, és *Clifson* környékét el foglalták, és sok patriótákat meg öltenek a' közönséges hivatalt viselők közzül. Rendelt ugyan azoknak meg zaboláztatásokra a' N. Gyűlés fegyveres embereket, de a' kiket a' Contra-revolúciónak tagjai meg támadván, rész szerént el üttenek, rész szerént pedig meg öltenek. Nemtsak elegendő fegyverek, hadi eszközök, hanem a' hadi mesterségben gyakoroltatott tisztyeik és vezérjeik is vagynak. Az ellenek küldetett *Marce* Generált is vízfza nyomták, embereit el vesztegették, és immár 15 mélföldnyire tartó vidéket foglaltanak el. Mártiusnak 21. napján tartatott ülésben egygy *Nantesből* jött, kedvelen értelmű levél olvastatott el, mellynek summája e' vala, hogy 40 ezer Contra-revolúciónáliták szállották meg Nantest, és külömb-külob-mb-felé kegyetlenségnek nemeit gyakorlottanak a' Patrióták ellen. Több illy szomorú értelmű levelek is érkeztenek a' N. Gyűléshez, melylyekből ki tettik, hogy az új Constitúció ellenségeinek száma naponként öregbül, és hogy sok nationalis katonákat küldötenek a' más világra. A' *Ligeris* és *Mediana*, (Loire és Mayenne) folyó vizek mellett fekvő osztályoknak Előjárói, egy kevéssel örvendetesebb hírekkel élelzfgették a' N. Gyűlésnek szívet: mindazonáltal ök is megvallották, hogy a' Fr. Köztársaság ellenségeinek száma könnyen réa' megyen 20 — 30 ezer emberre, a' kik sok vidékeket és puskapor táraikat meggyújtottanak; s az által sok házakat vettetenek a' levegő égbe.

Az Austriai Belgiomból és a' Rajna mellől küldetett levelek tele vagynak a' Fr. hadi sere-

geknek szerentsétlenségéről jelentett hírekkel, a' *Dumourier* kormánya alatt lévők között támadott nyughatatlansággal, zúrzávarral, és béketelenséggel. Ahozképest azt a' végzést hozta *Marius*-nak 24 napján a' N. Gyűlés, hogy *Miranda* Generalis fogattafson meg, és vitettefesen számadásra a' nézmet képét viselők eleibe — Rövid idő múlván, hasonló szerentsétlenség fogja *Dumouriert* érdeklenni, kiváltképen most, a' midőn néhány nyomtatott leveleiben kárhoztatta a' N. Gyűlésnek azt a' végzést, melly által az Austriai Belgyiornak régi gyökeres constitutióját el törölte, és az által egészlenel idegenitetette a' lakosokat a' Frantzia nemzetnek egyefségétől.

Bournonville hadi Minister egy levelét közölte *Dumouriernek* a' N. Gyűléssel, mellyben a' Frantzia tábornak Belgyiomból lett ki meneteléről, és a' Közönséges Társaságnak határaihoz való közelgetéséről telzen jelentést. Maga is szükségesnek lenni itili ő azt, mindazért hogy a' szüntelen való nyughatatlanság miatt el lankadott nép magát ki pihénhese, mindazért, hogy a' hadi fenyték, rend, törvény, Előjáróikhoz való engedelmség, mellytől függ a' hadi népnek szerentes vagy szerentsélen dolga, közöttök erőslábra állitafson.

A' Sequanai osztályba küldetett, és onnan vizsfa is tért biztos, nemkis örömet okozott a' N. Gyűlésnek avval a' jelentésével, hogy *Chantillyben* egy föld alatt való rejtek, és abban egy milliom livrát érő ezüst 's arany edények, és drágaságok találtattanak, mellyeket *Conde* hertzeg rejtelett oda hazajából lett ki menetelekor, és hogy immár abból 2208 font ezüst vagyon útban Páris felé. z) *Meg lehetős szüksége is vagyon arra a' Jakobinusoknak.*

---

z) *Chantilly* egygy igen nevezetes városka *Frantzia* szigetébe (*Isle de France*) *Paristól* nyóltz

Szala Vármegye.

Múlt héten, egy említett Megyében lakó úri afzszonyságnak, nekem régi esmérős jó afzszonyominak levelét vólt venni ízerentsém, mellyben következő érzékeny magyar versek valának a' bé iktatás végett bé zárva :

Sajnáld Uram veszedelmét Te keresztény fiadnak,
Oh bolfszúld meg tsúf esetét a' Frantzia királynak,
Kinek fejét vette, éltét el végezte
A' meg bódúlt közönség;
Nézzed mit tseleklzik,
Bűnökben mint úszik
A' meg vakított község.

Meg vetette kegyelmedet, felejtí Felségedet,
Gonoszságokat tseleklzik, tapodja szent nevedet;
A' mit néki adtál, Mennyből néki nyújtál
Veti hóhér pallosra!
Nem nézi felségét,
Sem koronás fejét
Oh ki teszi kotzkára!

Rontya jeles törvényeit, élhessen szabadságban;
Hódíttya más nemzeteket, legyenek hasonlóban;

orányira, a' melly 1661 esztendőtol fogva a' Conde Hertzegei Iláznak birtokában vagyon — Egygy igen szép múlató palota, a' mellett kert, szökő kútak, tágas erdő, és vadás kert vagynak ottan. Az itteni neveltetett ménesnek és ló istallónak nem találtatott Frantzia országban párja. Ezen kívül az oda való természeti dolgok tára is figyelmeteséget érdemel, melynek a' minap meg ölettetett Sveciai király 1774 esztendőben 660 darabból álló mineras darabot ajándékozott. Ennekfelette ama híres Frantzia Connetablesnek, az az első rangú és méltóságú embernek Montmorencynek őszlopa által is emlékezetesé tétetett ez a' váraská.

Mert latra vetheti, ki ki el hiheti
Törvény tsak raboskodás,
Minden nemzeteken,
Földi szegényeken
Királyi uralkodás.

A' természet azt kívánja, mondgya minden sza-
vában,
Égyik olyan mint a' másik, vallya egy átallyában,
Legyen ambár király, fellyebb, vagy alább áll
Elhessen az szabadon,
Nínts földön örökség,
Itt vagyon külömbség
Maradjon mind állandón.

Édes Atyánk ne szenvedjed kevélységét a' Frantznak,
Tetteiben fel puffadott, vért szívó oroszlának,
Tompítsd meg fegyverét, alázzad emberét,
Rofzsz igyekezetében;
Mútasd, hogy király vagy,
És hogy hatalmad nagy
E' földi kerekségben.

Mutasd azt is égyetemben, királyok küldötteid
Hogy szemessen vezérellyék törvénnyel Te hived'
Igazi választás, Égyenlő fel olztás
Tsak égyedül rajtad áll,
Égyik vagy a' másik,
Harmadik négyedik
Hogy lehessen a' király.

Mi pediglen helyheztettyük benned reménségünket,
Igaz szívből magasztalunk, imádunk Teremtönket,
Minden tetteinkben, jártunkban költünkben,
Hiven ditsérünk Téged;
Királyunk szerettyük,
Azt mi meg nem vettyük
Éltefse Istenséged!

Élegyes Tudositások.

Pr. Koburnak Fels. Urunkhoz e' mostan fo-
lyó hólnapnak második napján írott leveléből ü-

römmel értették, hogy hadi Tármaster Gr. *Clair-fuit* Dornickból is szerentséfsen ki üzte, a' Frantziákat, és hogy rendkívül való vigsággal fogadták oda bé ment seregeinket a' lakosok. *Michajlevich* Obester egy nagy magazinumot és 12 ágyut nyert el az ellenségtől Brüggenben, Flandriának városában. — *Myllius* Obester szabad ki menetelt engedvén *Antverpiából* az ott rekefzetett Frantziáknak, négy compánia őriző katonákat helyeztetett a' várba, maga pedig által vezette könnyü seregét a' *Scaldis* vizén. — *Mens* várasa is meg szabadult meg únt vendégeitől Mártiusnak 27. napján. Annakelőtte két nappal elébb állottak a' Frantzia gondolkozású klúbisták, és előjárók, jól meg tömvén pénzelt erfényeciket, melyet erőszakoson vontanak a' lakosokon. Ottan is le vágattatott, 's tüzre rakatott a' szabattságnak fája. Trupponként ment ki a' nép szabadítójoknak a' Ts. K. seregeknek eleibe. *Wurnser* Generalis is meg lehets előmenetelt tett a' Rajna mellett, és Aprilisnek 2-ik napján el foglalván *Germesheimot*, G. M. *Fürstenberg* hertzeget ki küldötte a' Hert és Belheim faluk között feküdütt Frantziáknak visgalására, a' ki meg támadván azokat, 300 embert le vágott 60. pedig el fogott közzülök.

* * *

Jelentetik az itten, sőt Hazánkban lakó magyar uraságoknak, hogy itten két hajó forma, szép festékü vas tollakon függő kotsik vagynak eladni valók, a' kinek kedve lenne azoknak meg vételekre, vagy személlyesen, vagy commissiónariusaik által meg szemléllhetik, 's visgálhattyák azokat. A' kotsik az úgy nevezett *Wéhringer* utzába, a' *Sutter* kertében Nro. 136 lakó szekergyártónál vagynak le tétetve, jó árron meg lehet azokat szerzeni.